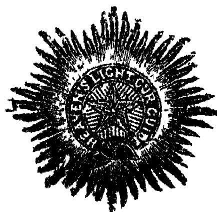
ભારતકી દશા

ચન્દ્રશેખરાનન્દ

ॐ

मोले के यो लखिया हमारीर ३

भारतकी दशा.

હિંદુઓંકા કર્તવ્ય નિસ્કામ આર્તસેવા

જિસકો

શ્રીમદુદાસીન શિરોવતંસ શ્રીમહાયોગીશ્વર શ્રીમત્પરમહંસ
પરિવ્રાજકાચાર્ય્ય આત્મનિષ્ઠ ગુણરત્નસિંધુ ત્રિકાલ દર્શી
આધુનીવાલે દાદાજી શ્રી ૧૦૮ શ્રીસ્વામી
કૃષ્ણાનંદજી મહારાજ અવધુત
સ્થાન દરબારસાઇ ખેડા તહસીલ ગાડરવાલા
(જિલ્લા નરસીંગપુર)

કે

શિષ્ય ચન્દ્રશેખરાનન્દ (હિન્દી માસ્ટર ગંગાપ્રસાદ ઉર્ફ
નન્હેલાલ પિપલોધા વ્યાસ બ્રાહ્મણ ગુર્જર ગોડ
વડી સમ્પ્રદાય ભોપાલ નિવાસી) ને ગુરૂ
કૃપાસે અપના અનુભવ દિખાતે હુવે
સર્વ મતકે મતાવલમ્બીયોંકો ચેતાવની રૂપસે કુછશબ્દ
ઉપકારાર્થ સંગ્રહ કરકે ભારતિય લોગોંકે અર્થ
સ્પષ્ટરૂપ સે પ્રકાશિત કિયા ।

સંવત ૧૯૭૮ વિના મુલ્ય સને ૧૯૨૧.
પ્રથમાવૃતી પ્રત ૫૦૦૦.

લેખક:—

સ્વામી ચન્દ્રશેખરાનન્દ ગુરૂ કૃષ્ણાનન્દજી

હે૦—સ્થાન હરબાર સાંઈખેડા, તહસીલ ગાડરવાલા

(જીલા નરસીંગપુર)

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર:—

સ્વામી ચન્દ્રશેખરાનન્દ ગુરૂ કૃષ્ણાનન્દજી

હે૦—સ્થાન હરબાર સાંઈખેડા, તહસીલ ગાડરવાલા

(જીલા નરસીંગપુર)

શ્રીકૃષ્ણ પ્રીન્ટીંગ પ્રેસમાં રતિલાલ હરજીવન પટેલે છાપ્યું

નં. ૫, અનંતવાડી મુંબઈ નં. ૨.

જય શ્રી ધૂનીવાલે દાદાકી

॥ पद ॥

निजहृदपद्मे स्मरिदेव दयामय ।
श्रीधूनीवाले दादाकी बोलो जय जय ॥
महा उच्च स्वरे कहो जय जय जय ।
जय जय जय बोलो जय जय जय ॥

गजल.

સત્તા તુમ્હારિ દાદા જગમેં સમારહી હૈ ।
તેરી દયા સુગન્ધિ હર ગુલસે આ રહી હૈ ॥
રવિ ચન્દ્ર ઓર તારે તૂને બનાય સારે ।
ઇન સબમેં જ્યોતિ તેરિ ઇક જગ મગા રહી હૈ ॥
વિસ્તૃત વસુન્ધરાપર સાગર બનાય તૂને ।
તહ જિનકી મોતિયોંસે અબ ચમ ચમા રહી હૈ ॥
દિન રાત્રિ પ્રાત સન્ધ્યા ઓર મધ્યાન્હ ભી બનાયા ।
હર રિતુ પલટ ૨ કર કર્તબ દિખા રહી હૈ ॥

હે પ્રભુ વિશ્વ કર્ત્તા વર્ણન હો તેરા કૈસા ।
જલ થલમેં તેરિ મહિમા હે ઇશ છા રહી હે ॥
સુન્દર સુગન્ધિવાલે પુષ્પોંમેં હે રંગ તેરા ।
યહ દ્યાન ફૂલ પત્તી તેરા હિલા રહી હે ।
ભક્તિ તુમ્હારી દાદા કયોં કર હમેં મિલેગી ।
માયા તુમ્હારિ સ્વામિન હમકો ભુલા રહી હે ॥
સેવક ચરણ શરણ હે તુઝસે યહી વિનય હે ।
હો દૂર યહ અવિદ્યા હમકો ભુલા રહી હે ॥

"જય શ્રી ધૂનીવાલે દાદાકી !"

(૧) અય ભારતકે હિન્દુ સંતાનો દેખો ! ભારતકે હિન્દુઓંકા જોર જિતના સનાતન શબ્દપર હે ઉતના જોર આચાર-વિચાર દુનિયાકી કિસી ભી જાતિકા નહી પાયા જાતા થા, જિન દેશ દેશાન્તરોંમેં હમારે હિન્દુ જાતે ઓર રહતે થે, વહૈ અપની સનાતન મર્થ્યાદાસે કભી ભી ઉલંઘન નહી હોતે થે, પરન્તુ આજ આંખે ફાડ ૨ દેખનેપર ભી વહ બાતેં ભારતમેં કહી દેખનેમેં નહીં આતી, ન માલુમ રસાતલ ચલી ગઇ યા ગગનમેં ઉડ ગઇ, યા સ્વપ્નકી નાઇ બિલાય ગઇ ।

"હાં યહ અવશ્ય હે ગીતાકા ભી વાકય હે ।"

(श्लोक) ४ का. ७-८-९.

यदा यदाहि धर्मस्य ग्लानिर्भवति भारत-
अभ्युत्थान म धर्मस्यतदात्मानं सृजाम्यहम् ॥ १ ॥
परित्राणाय साधूनां विनाशाय च दुष्कृताम् ।
धर्मसंस्थापनार्थायसंभवामि युगे युगे ॥ २ ॥
जन्म कर्म च मे दिव्यमेवं यो वेत्तितत्त्वतः ।
त्यक्त्वा देहं पुनर्जन्म नैति मामेति सोऽर्जुन ॥ ३ ॥

હે ભારત! જબ જબ ધર્મ્મ અર્થ ક્ષીણ દશાકો પ્રાપ્ત હોતા હે ઔર અધર્મકી ઉન્નતિ હોતી હે તબ તબ મેં જન્મતાહું ॥ ૧ ॥

સજ્જનોંકી રક્ષાકે લિયે ઔર દુર્જનોંકે સંહારકે નિમિત્ત તથા ધર્મ્મકે સ્થાપન કરનેકે અર્થ યુગ ૨ મેં જન્મ લેતા હું ॥ ૨ ॥

હે અર્જુન! મેરે અલૌકિક જન્મ ઔર કર્મ્મ જો ભલીભાંતિ જાનતા હે વહ દેહ ત્યાગકે અનન્તર ફિર જન્મોંકો નહીં પ્રાપ્ત હોતા ઔર મુઝકો મિલતા હે ॥ ૯ ॥

(૨) તો અબ માલુમ હોતા હે કિ, ભારતમેં વ્યાખ્યાનદાતા નેતા બાબુ પંડિત મદનમોહન માલવીયજી, બાલ ગંગાધર તિલક, મોહનદાસ કર્મ્મચન્દ ગાંધી, પૂજિત બિલ પાસ

करानेवाले पटेल आदि भारत सपुतोंका कथन है कि, सब एक हो जाओ तो स्वराज्य शीघ्र मिल जायगा, कलकत्तेके मारवाडी सज्जनोंने तो सबहीको "अद्वैतकर" मोक्ष करा दिया,—फिर स्वराज्य मिलनेमें देरी क्यों ? हो रही है ? क्या ३६ वर्षके परिश्रममें रौलट बिल पास करा, बोलनेवालोंके भी मुंह बन्द करा दिये, या भारतीय प्रजाको कटा मरा रहे है, तो क्या ? इस कलियुगमें गांधी सच्चे साधु महात्मा और अवतारोंमें विष्णु अवतार मौजुदही हो गये है, फिर ! क्या कहना है, मैं जानता हुं ३० डिसम्बर सन १९२१ ई० तक जो धर्म्म स्थापित होना था होही गया, धन्य है ! कलियुगमें ऐसे २ महात्मा ब्रह्मर्षियोंके होनेपरभी कार्य्यकी सफलता न हो, बडे ही आश्चर्य्यकी बात है. हालांकि, जिस "परमेश्वरने सब लोगोंको उत्पन्न किया है"— वह उनका जैसा चाहेगा वैसा पालन-पोषण करेगा, उधर देखना-मेरा धनमहांधोका काम नही है" क्योंकि, ज्ञान प्राप्तिके बाद, "परमेश्वर" "मैं" और (लोग)-यह भेदही नहीं रहता; और रहे, तो उसे ढोंगी कहना चाहिये, ज्ञानी नहीं, यदि ज्ञानसे ज्ञानी पुरुष परमेश्वर रूप हो जाता है, "मुर्देसे जिन्दाभी कर देता है" और परमेश्वर जो काम करता है. तो वह परमेश्वरके समान अर्थात् निसंग बुद्धिसे करनेकी आवश्यकता ज्ञानी पुरु-

પકો કૈસે છોડેગી, યહ અવશ્ય બાત હૈ કિ, મૈં ભી ૭૬ યા ૫૬ લાખ ભિખમંગોંમેંસે એક નંગા–પાગલ–ભિખમંગાહી હું, મુઝકો ! જો ૮૪ લક્ષ યોનિયોંમેં શ્રેષ્ઠ મનુષ્ય યોનિકી ગણુના હૈ, ઉસકો ઉપદેશ કરના યા ઇશ્તહાર દેના–કોઇ કર્તવ્ય નહીં હૈ—ક્યોંકિ ? સંસારમેં અથવા તીનોં લોકમેં એસી કોઇ વસ્તુ નહીં હૈ, જો મુઝકો ન મિલી હો–તો ભી મૈં કર્મનિષ્ઠ હું ।

"ગીતા ૪ અ. ૧૩–૧૪–૧૫ શ્લોક"

चातुर्वर्ण्यं मया सृष्टं गुणकर्म्म विभागशः ।
तस्य कर्तारमपिमां विद्धय कर्तारमव्ययमम् ॥ १ ॥
न मां कर्माणि लिम्पान्ति न मे कर्म्मफले स्पृहा ।
इति मां योभिजानाति कर्मभिर्न स बध्यते ॥ २ ॥
एवं ज्ञात्वा कृतं कर्म पूर्वैरपि मुमुक्षुभिः ।
कुरु कर्मैव तस्मात्त्वं पूर्वैः पूर्वतरं कृतम् ॥ २ ॥

અર્થ—ગુણ ઔર કર્મ ઇનકે વિભાગસે મૈંને ચારોં વર્ણકી વ્યવસ્થા કી હૈ ઉસકે કરનેવાલે ભી મુઝકો અકર્તા–અર્થાત્ કરનેવાલા ન જાન, ક્યોંકિ મુઝકો શ્રમ આદિકા કોઇ વિકાર નહીં હૈ ॥ ૧ ॥

મુઝકો કર્મ નહીં બાધતે ઔર મેરી કર્મફલમેં વાસના નહીં હૈ, ઇસ ભાંતિ જો મુઝકો જાનતા હૈ વહ કર્મોંસે નહીં બાધા જાતા ॥ ૨ ॥

ઇસ ભાંતિ જાનકર પુરાને મુમુક્ષુજનોંને ભી કર્મ કિયે હૈ ઇસલિયે વૈસેહી કર્મ પ્રાચીનોંકે કિયે હુયે તુ પહલે કર ॥ ૩ ॥

ઇસકે સિવાય પરમેશ્વરકો જો કુછ કરના હૈ, વહ ભી જ્ઞાની પુરૂષકે રૂપ યા દ્વારાસેહી કરેગા, અતએવ જિસકો પરમેશ્વરકે સ્વરૂપકા એસા અપરોક્ષ જ્ઞાન હો ગયા હૈ, 'કિ સબ પ્રાણિયોંમેં એક આત્મા હૈ," ઉસકે મનમેં સર્વ ભૂતાનુકમ્પા આદિ ઉદાત્ત વૃત્તિયાં પૂર્ણતાસે જાગૃત રહકર સ્વભાવસેહી ઉસકે મનકી પ્રવૃત્તિ લોક કલ્યાણકી ઓર હો જાની ચાહિયે અર્થાત્ 'જો દીન દુ:ખીયોંકો અપનાતા હૈ" વહી સાધુ હૈ, "ઇશ્વર ભી ઉસીકે પાસ હૈ" અથવા "જિસને પરોપકારમેં અપની શક્તિકા વ્યય કિયા હૈ ઉસીને આત્મ-સ્થિતિકો જાના હૈ ॥

श्लोक.

अभेद दर्शनं ज्ञानं ध्यानं निर्विषयं मनः ।
ज्ञानं मनो मलत्यागः शौचमिन्द्रिय निग्रहः ॥ १ ॥

અર્થ—આત્માકો સબમેં એકરૂપ દેખના હૈ ઇસીકા નામ જ્ઞાન હૈ ઓર મનકા વિષયોંસે રહિત હો જાનાહી ધ્યાન

હે—મનકે મલકા ત્યાગ કરનેકાહી નામ સ્નાન હે, ઇન્દ્રિયોંકે નિગ્રહ કરનેકાહી નામ શૌચ હે—

परोपकारः कर्त्तव्यः प्राणैरपि धनैरपि ।
परोपकारजं पुण्यं न स्यात् क्रतु शतैरपि ॥ २ ॥

અર્થ—ધનોંકરકે ઓર પ્રાણોંકરકે ભી પરોપકાર કરના ચાહિયે ક્યોંકિ પરોપકારકે બરાબર સો યજ્ઞકા ભી પુણ્ય નહીં હે ॥ ૨ ॥

परोपकार शून्यस्य धिङ्ग मनुष्यस्य जीवितम् ।
यावन्तः पशवस्तेषां चर्म्माप्युपकारिष्यति ॥ ३ ॥

અર્થ—જો મનુષ્ય પરોપકારસે શૂન્ય હે જિસકે જિનેકો ભી ધિક્કાર હે, ક્યોકિ જિતને પશુ હે, ઉનકે ચર્મ્મ ભી પરોપકાર કરતે હે ॥ ૩ ॥

आत्मार्थं जीवलोकेस्मिनको न जीवति मानवः ।
परं परोपकारार्थं योजीवति सजीवती ॥ ४ ॥

અર્થ—અપને લિયે ઇસ લોકમેં કોન મનુષ્ય નહીં જીતા હે, પરન્તુ જો પરોપકારકે લિયે જીતા હે વહી જીતા હે—દૂસરા—નહીં જીતા હે ॥ ૪ ॥

दोहा.

विरछा फलै न आपको, नदी न अचवे नीर ।
परस्वरथके कारणे, संतन धरो शरीर ॥ १ ॥
शेष शीश धारै धरा, कछु न आपनो काज ।
परहित परस्वरथ रती, बाइक बने न लाज ॥ २ ॥

ઓર ભી એક કવિવરકા કથન હે ।

વાસ ઉસીમેં હે વિભુવરકા, હે બસ સચ્ચા સાધુ વહી—
જિસને દુઃખિયોંકો અપનાયા, બઢકર ઉનકી બાંહ ગહી ।
આત્મસ્થિતિ જાની ઉસનેહી, પરહિત જિસને વ્યથા સહી-
પરહિતાર્થ જિનકા વૈભવ હે, હે ઉનસેહી ધન્ય મહી ॥

(૩) શોકકે સાથ કહના પડતા હે કિ ઇસ આર્યજની પૃથ્વિપર આજ આર્યજનકી ક્યા ? દશા હો રહી હે કિ, જિન પૂર્વજોને પ્રથમસે વર્ણધર્મ-વર્ણ આશ્રમકી રૂઢી પક્કી કરતે ચલે આયે હે, ઉસ વીર્ય પ્રધાન રૂઢીકો આજ હમ નઇ રોશનીવાલોંને ક્ષેત્ર પ્રધાનરૂઢી ચલાકર "લોક સંગ્રહકારક ચાતુર્વર્ણ્ય પ્રભૃત્તિ શાસ્ત્રીય-મર્યાદા બના દેનેકા-યા ઉસપર અમલ ન કરનેકા ઉપયોગી-કામ-નષ્ટ કરતે ચલે જા રહે હે ? ક્યોંકિ ધન મદ બડા હોતા હે જો પુરૂષ સમર્થ હે ઓર ધન મદ કરકે અન્ધા હો રહા હે, વહ અપને બલકો આશ્રયણ કરકે શાસ્ત્રકી, દેવતાકી તથા ગુરૂકી ભી અવજ્ઞા કર દેતા હે, જો "સમર્થ

धनी है वह धनके लोभ करके दुसरोंकी स्त्रियोंको और धनादिकोंको भी जबरदस्ती छीन लेता है और हंसता है वही पुरुषोंमें अधम है”

धन महांध समर्थ जो है सो माता, पिता, पुत्र, ब्राह्मण–वेदपाठीको कर्म्म करके मन करके वाणी करके मारता है, “खास बात योंहे ब्राह्मणको ज्ञान–क्षत्रियको युद्ध–वैश्यको खेती–गोरक्षा और व्यापार–अथवा शूद्रोंको सेवा ये जो गुण कर्म्म और स्वभावके अनुरूप भिन्न २ कर्म्म शास्त्रोंमें वर्णित है, वे केवल मनुष्यके ही लिये नहीं हैं चातुर्वर्ण्यके व्यापारोंका हिस्सा लोक संग्रहके लियेही इस प्रकार बटा है कि, सबके बचावके लिये कुछ पुरुषोंको युद्ध कलाका अभ्यास करके सदा तैयार रहना चाहिये, और कुछ लोगोंको खेती–व्यापार–एवं ज्ञानार्जन प्रभृति उद्योगोंसे समाजकी अन्यान्य आवश्यक्तायें पूर्ण करनी चाहिये–इस चातुर्वर्ण्य धर्म्ममेंसे यदि कोइ एक भी धर्म्म डुब जाय तो समाज लंगडा हो जायगा–और अन्तमें उसके नाश हो जानेकी भी सम्भावना रहती है–सो आज भारतमें चारो वर्णके हिन्दु, मुसलमान, इसाइ, अंग्रेज, पारसी सब एक जात हो गये, कलकत्तेमें घीके व्यापारियोंने द्रव्यके लोभसें जिव्हा और इन्द्रियोंके स्वादके कारण? हिन्दु–मुसलमान सबहीको भ्रष्ट कर दिया–नामालुम किन २ जान-

વરોંકી ચર્બી મિલા ઘી ખિલા દિયા ઔર ખાતેહી ચલે જા રહે હેં—(સન ૧૮૫૭ ઇ. મેં "કાર્તૂસ કાટકર" બન્દુક ચલાનેમેં "હિન્દુ મુસલમાનોંને" અંગ્રેજ સરકારકી નોકરી છોડ નમક હલાલીકે બદલે અપના ૨ ધર્મ્મ રખનેકે લિયે "ગદર"-મચા દિયા થા) અબ તો સબહી મતકે હિન્દુ, મુસલમાન બડે હી આનન્દકે સાથ ચર્બી મિલા ઘી ખા ખા કર પુષ્ટ હો-અપને ૨ મતોંકી ઝન્ડિયાં ફહરા ૨ કપાલોંપર બડે ૨ તિલક ગ્રાપોંકી સડકોંપર અઘોર મતકો નિશ્ચય કર-કાપાલિકોંમેં મિલ રેલેં દોડા રહે હે। ઔર ધન મદકે કારણ ? પ્રિહાર્થી સાધુ બ્રાહ્મણોંસે સિદ્ધતા વ પ્રત્યક્ષ પ્રમાણ માંગતે હેં.

"દુનિયાકે પ્રત્યેક મતોંકો ચેલેન્જ દેતા હૂ"

હરએક મતકે પાંચ ૨ મહાશય એકત્ર હોં-મેરે ગુરૂ મહારાજ શ્રી શ્રી ૧૦૮ શ્રીસ્વામી કૃષ્ણાનન્દજી ધૂનીવાલે મુકામ ખાસ દરબાર સાઇખેડા તહસીલ ગાડરવાડા જિલા નરસિંહ પુરકે પાસ ચલે આવે, મધ્યસ્ત ઉસકે વાઇસરાય ઇન્ડિયા હોં, સત્ય—અસત્યકા નિર્ણય કર જો જો મતકે જો જો પ્રત્યક્ષ પ્રમાણ માંગે-મેરા બાપ દેસકતા હે, પ્રથમ સબ મતકે લોગ-એક બાત મુકર્રર કર લે-કિ યહ બાત પ્રત્યક્ષ હોનેસે સબ મત ઉસકે અનુયાયી હો જાવેંગે—તો આજ દુનિયાકા સારે ઝગડોંકા—નિબટારા હો સકતા હે, વરના

ફિર સબકે સબ અપને આપ મિયાં મિઠું બનતે રહો, શુક જિતના ચાહો ઉતના ઉડાતે રહો, "જ્ઞાનપૂર્વક—વિચાર સ્વરૂપ"—

श्लोक.

कोऽहं कथमिदं जातं को वै कर्ताऽस्य विद्यते ।
उपादानं किमस्तीह विचारः सोऽयमीदृशः ॥ १ ॥

અર્થ—મેં કૌન હું? યહ સંસાર કિસ પ્રકાર ઉત્પન્ન હુઆ? કૌન ઈસ જગતકા કર્તા હૈ? ઔર સંસારકા ઉપાદાન કારણ કૌન હૈ? ઈસ પ્રકાર નાના પ્રકારકા જો વિચાર કરના હૈ સો "વિચાર" હૈ—બિના જ્ઞાનકે ઔર સાધનોં કરકે, નિત્ય-અનિત્ય-વસ્તુઓંકા વિચાર નહીં હોતા હૈ—અર્થાત્ વર્ણ ધર્મ-વર્ણ આશ્રમકી કક્ષાએં સિલસિલેવાર-બિના પાસ કિયે-"કૈસે વિચાર" ઔર સ્વરાજ્યકે હકદાર હો સકતે હૈ! કદાપિ નહીં ॥

આજ બ્રાહ્મણ! રસાદિક બેંચ વ્યાપારી બને-બાવર્ચી ભિસ્તી-ખરબન રહે હે, ક્ષત્રિય! યુદ્ધકે બદલે પેન્શનીયર બને હુયે દાસત્વમેં પડે સડ રહે હે, વૈશ્ય! ગૌરક્ષા-ખેતી-વ્યાપારકે બદલે-દિનરાત વેશ્યા પ્રસંગ-મોટરકી દોડ-મદ્યપાનકા વ્યાપારકર ધર્મ રખ રહે હે, ઈન તીન ઉચ્ચ જાતિઓંને ભારતકો સબસે ઉંચે શિરપર ચઢા-શાસ્ત્રીય

મર્યાદાકો ભી લાત માર (જિસ મૃત્ય લોકકો આર્યજમી કહતે હૈ, ઉસ પરકે) બ્રાહ્મણ સાધુઓંકો-ધનમંદાધતાસે તિરસ્કાર કરતેહી ચલે જાતે હૈ કિ, જિસ આર્ય ભૂમિકે બ્રાહ્મણ-સાધુ-ભુદેવ ! કહલાતે થે, ઉનકી આજ યહ દશા હો રહી હૈ-ફિર જિનકા ખાસકર દાસપન હૈ-"સેવા ધર્મહી હૈ" વહ ક્યોં નહીં ઉંચા હો-અવશ્ય હોના હી ચાહિયે ? ક્યોંકિ, વહ અપની "સેવા" કર્તવ્ય-ડયુટિપર કાયમ હૈ-તો ડયુટિવાલા ક્યોં? નહીં ઉંચે-શિખરપર ચઢે, આજ હમારે સનાતની હિન્દુ-વર્ણ ધર્મ-વર્ણ આશ્રમકી કલાસેં છોડ—બીએ. એમ. એ. કી કલાસેં પઢ—મહાત્માઇ વ ઇશ્વરી દાવા રખ, ભારતકે નેત્ર વ ગુરૂબન "ચન્દા માંગ ૨" અસલી સ્વરાજકો છુડા યા છોડ ૨ અપની નિશ્કામ બુદ્ધિયોંકા પરિચય દે રહે હૈ, ખુબહી અચ્છી તરહ દીન દુઃખિયોંકો અપના રહે હૈ—જેસે હિન્દોસ્તાનમેં આજ એક સદ ગૃહસ્થ ગાંધીને અપની ડયુટિ પૂરી કી, કિ જિસકો અખિલ ભારતીય પાંચ છે સાલ પહલે જાનતે ભી ન થે, "ગાંધી કૌન હૈ" જિસકો આજ અખિલ ભારતીય જય મના રહા હૈ (દક્ષિણ અમેરિકાસેં ભારતીયોંકે કષ્ટ નિવારણ અર્થ કેદ રહા થા જિસકો સન ૧૯૧૫ ઇ૦ મેં પંડિત મદનમોહન માલવીયજીને કાશીમેં સભાકર શોક મનાયા થા) મુઝે ભી શોક વ આશ્ચર્યકે સાથ કહના પડતા હૈ કિ, ઇસ ગાંધીકો દો ઇશ્તહાર ઔર "ભારતકી દશા" નામવાલી પુસ્તક ભેજી

ઓર સન ૧૯૧૬ ઈ૦ મેં કલકત્તેકી કાંગ્રેસકે જમાનેમેં ખુદ મિલકર બનારસ મુગલ સરાયકી સ્ટેશનપર વર્તમાનયુગકી દશા ઓર ગોરક્ષા વ હિન્દી પ્રચારકે વારેમેં બહુતસી બાતેં કહીથી પરન્તુ ઇસ ગૃહસ્થ આત્માકો "આકર્ષણ" વ મહાત્માઈમેં ત્રુટિ કયોં ? સાધુઓસે શત્રુતા ? કયોં, ઓર ખિલાફતસે મિત્રતા કયોં ? જબકિ, મહાત્માઈકા દાવા કરતા હૈ યા વિષ્ણુકા દાવા રખતા હૈ અથવા ઉસકા દલ "સ્વરાજ્ય-વાદી" જો કિ રાજભાષાઓંમેં નિપુણ બુદ્ધિકે ભંડાર હૈ— વોહી બનાતે હો, કિ મહાત્મા હૈ, ગાંધી વિષ્ણુ હૈ એસા કહના વ માનના સનાતન હિન્દુ વ મુસલમાન દોનોં ધર્મોંસે ખિલાફ હૈ, વિષ્ણુકા કામ તો સમાન દૃષ્ટિકા હૈ" તો ફિર તા. ૧૭-૧૮-૧૯-૨૦ નવમ્બર ૧૯૨૧ ઈ૦ મેં અંગ્રેજ શાહાજાદેકા અપમાન વ અંગ્રેજોંસે ઇર્ષાદ્વેશ કયોં ? યદિ ખિલાફત મિત્ર હૈ તો ઉસકી મદદ ઓર અબતક ગોરક્ષા કયોં ? નહી, સાધુઓંકા વ પાર્સી જાતિકા તિરસ્કાર કયોં ? યહ કયોં—દીન દુ:ખિયોંકો અપનાતે હુયે સ્વરાજ્ય બુદ્ધિયાં કેસે વિપરીત હો ગઈ ।

ગૃહસ્થ મહાત્માઓંકિ કર્તવ્ય ક્યુટિ–અતિથિ સત્કાર હૈ–તબ ભુદેવ ! યહ મૃત્યુલોક (ભારતવર્ષ) કે મનુષ્યોંકે હી લિયે હૈ (જબકિ–વર્ણ ધર્મ્મ–વર્ણ આશ્રમ ૧૫૦૦ સો વર્ષ મુસલમાનોંકે જમાનેસે વ ૩૦૦ વર્ષ અંગ્રેજોકે જમાનેસે તો આજકે સબ ઇસાઈયોંકી તર્જપર હો ગયે, વહ સબ અપની ર

कर्तव्य ઠ્યુરિ ભુલ બચે, नई रोशनी होगई) ઇસ મૃત્યુ લોકકી પૃથ્વીકા નામ આર્યજની હૈ ઔર કહલાતી હૈ, આજ હમ સનાતની કહલા રહે હૈ, પુત્ર પિતાકી, સ્ત્રી પતિકી, શિષ્ય ગુરૂકી, સેવક માલિકકી, ભક્ત ઇષ્ટકી, અવજ્ઞા કર રહે હૈ, ફિર સ્વરાજ્યકે હક્કદાર કયોં ? કર હો સકતે હૈ ? ક્યા ઇસી ઇર્ષા દેશકા નામ હિન્દુઓંકા—"હિન્દુત્વ" હવાકે હલકે ર હિલોરોંમેં હિલ ર કર સ્વરાજ્યકા ઝન્ડા ફેર ર કરતા હુઆ ફરીયગા—મુઝે આશા કમ દિખતી હૈ યદિ ૩૦ દિસેમબર ખાલી ગયા તો યાદ! રખના ! ! દો વર્ષ ચાર મહીને બાદ ઇસી આર્યજન્નીપર—કોઇ આર્ય પુત્ર વીર્ય ક્ષત્રિય ! ! ! શીઘ્રહી મહારાણા ઉદયપૂર રાજ્ય કરેગા, ઇસલિયે ! વર્તમાન યુગકી દશા વિચારતે હુયે—સબસે પહલે અંગ્રેજ સરકાર "હિન્દુ મુસલમાનોંકો અપના દીની ભાઈ સમઝ, કાલે—ગોરોંકા ખ્યાલ દિલસે, નિકાલ—તીનોં જાતિયાં આપસમેં પ્રેમ બઢાયેં "પ્રેમહી ઇશ્વર હૈ" તીનોં જાતિયાં મિલકર ભારતકે ઉપર આનેવાલે શત્રુઓંકી શક્તિ તોડ દેં, આજ હિન્દોસ્તાનમેં ૭૬—૫૬ લાખ સાધુઓંકિ ગિન્તી કહાં તક સચ ઝુંઠ હૈ યા સબ કંગાલોંમેં હી શામિલ હૈ ઔર દિનપર દિન બઢતેહી ચલે જા રહે હૈ, ઇસલિયે ! લાલ-પાદરી-વ સીતા પાદરીકી હૈ સિયતસે બતોર આગાહીકે "ધર્મપક્ષ એલાન" ઇત્તલા દેતા હું, સન ૧૯૧૯ ઇ૦ મેં

બનારસસે વાઇસરાય ઇન્ડિયા ચેમ્સફોર્ડકો વર્તમાન દશ પાંચ છે સાલ પહલે રજીસ્ટરીદ્વારા ભેજ દિયા થા કિ સાધુ-ઓંકા ઇન્તજામ પૂરા હોના ચાહિયે—તેરે રાજ્યમેં સબકો અમન ચેન હે, તો હમારી ગોકી રક્ષા કર—મહારાણી વિકટો-રિયાકે તુમ અંગ્રેજ લોગ અજીજ હો, હમ જાનતે હે-તુમ્હારે ઇન્તજામસે ભારતકા કુછ સુધાર હે—ઓર કુછ બિગાડ હે—બિગાડ ઇસીસે હે કિ, તેરે ઇન્સાફ કરતા ઠીક પ્રજાકા ઇન્સાફ નહીં કરતે—જબસેં અંગ્રેજોંકા રાજ્ય વ સિક્કા ચલા હે ઉસકે ભી પહલેસે લાલ પાદરી વ સીતા પાદરી હે । આજકલ તુમ્હારે ભી રાજ્યમેં ઇન ગો બ્રાહ્મણ સાધુઓંપર ભી ગાંધીકા જોર હે અભી ઓર હોગા ખુબ ભારત ગારત હુઆહી ચાહતા હે ! ઇસલિયે ! ! મેરે ગુરૂકે પાસ સબ ઇન્ડિયાકે લાલ પાદરી વ સીતા પાદરીકો ઇકઠ્ઠા કર "નુમાઇશ ધર્મ્મ" નામ કંપની ખડી કર દે તો તેરી ઇન્ડિયા; નહીં તો હાથ ધોરખ—મેરે ઇસ ખ્યાલસે હોશિ-યાર હો જાયગે તો ઉમ્મીદ કરતા હું સચ્ચે હકદાર ભારતકે સ્વરાજ્યવાલોંકા ફલ નિશ્ચય હો જાયગા—

(૫) એસે વક્તમેં મુસલમાન ભાઇયોંકો આપસમેં દુધ શકરકી તરહ એકાકર કોઇ ભી (બુગ્જ) કપટ ન રખકર દુશ્મનોંકો ભગાનેકી (ચેષ્ટા) કોશિશ શીઘ્ર કરના ચાહિયે—હિન્દોસ્તાનસે ભાગે જાકર કાયરતા ક્યોં? દિખલાતે હે ।

અય ભારતકે આર્ય સજ્જનોં ! દેખો !! તુમ હિન્દોસ્તાન ધનિકયાકે ભુદેવ !!! કહુલાતે હો, તુમ બ્રાહ્મણ-ક્ષત્રિય વેશ્યોં (શુદ્ર) કે મુખ્ય કર્મ, બ્રહ્મચર્ય-ગૃહસ્થ-વાનપ્રસ્થ સંન્યાસ સાધન હે, જબતક વર્ણધર્મ કક્ષાયે વર્ણ આશ્રમ કક્ષાયે સિલસિલેવાર પાસ નકી જાવેંગી, તબતક ઉસ સર્વ શક્તિમાન "પરમાત્મા" ઓંકાર નિર્વિકારકા આનન્દ મિલના કયા ? ઝલક દિખના ભી કઠિન બલ્કિ અસંભવ હે, તો ફિર યહ સબ હિન્દુશાસ્ત્ર-સાધુસંગ-વ મોક્ષ-પના ભી કોઇ બાત હી નહીં ઠહરી માલુમ હોતા હે કિ. આજ નઇ રોશનીવાલે (યાવની વ મલેચ્છ ભાષા જાનનેવાલે "૧૫૦૦ યા તિનસો વર્ષકે)" હમારે ભારતી અનુભવી ! કિ જો, આજ બીએ પાસ કર બેરિસ્ટર વકીલ સ્વરાજવાદી ૩૬ વર્ષશે બન અપની કર્તવ્ય ડયુટિ છોડ (ચુતકે ચક્કરમેં ફસ) મંગતે બન રહે હે ॥

॥ श्लोक ॥

आलस्यं कार्य्यं नाशाय बुद्धिनाशाय निर्धनम् ।
कुपुत्रो कुलनाशाय मान नाशाय याचनम् ॥

ભારતકે કઇ કરોડ રૂપયે કઇ બાર ચન્દે હોકર ધનાડયોંને બુદ્ધિમાનોંને ઇકઠે કિયે ઓર કરતે ચલે જાતે હેં ભારતકા કયા જીર્ણોદ્ધાર હુઆ-દિનપર દિન ભારતમેં મંગતે બનતે જા રહે હે કિ જિનકી ગિન્તી ૭૬-૫૬ લાખ તક કી સુન્નેમેં આ રહી હે ફિર ભી કહ રહે હે કિ સ્વરાજ્ય દે દો-દ્રવ્યકે મદમેં મદાંધ

હોકર બ્રાહ્મણ સાધુઓંકિ કલાકોશલહી દેખતે ફિરતે હે-ગૃહસ્થોંકા ખાશ ધર્મ-અતિથિ-સત્કારહી હે-ઉસકે બદલે આજ બ્રાહ્મણ સાધુઓંસે (આજ્ઞા) પાલન કરાઇ જાતી હે પીર પનેકા છોડ-વાવર્ચી-ભિસ્તી-ખરપનેકા કામ લિયા જાતા હે-જન્ટલમેન બને હુય-સબવર્ણ-ધર્મ-વર્ણ-આશ્રમ અપની ૨ ડયુટિ ભુલ ગયે-ઇસસે આજ યહ હમારી દશા હો રહી હે કિ એક પાઇકે લિયે ગૃહસ્થોંકે હાત પકડતે હે તબ ભી અપમાનિત હોતે હે યા એક વહ સમય થા કિ ઇસી આર્યજન્ની પૃથ્વીકે પુરૂષ બ્રહ્મર્ષી વ રાજર્ષી કહલાતે થે, જિન સત્યવાનોંકે ચરણોંપર માથા રખતે થે-તો વહ ઠોકર દેતે થે, સો આજ હમ ૭૬ લાખ કંગાલોં સહિત ૩૩ કરોડ વર્ણ-ધર્મ-વર્ણ આશ્રમ સબહી રસાતલ પહુંચકર ઇસાઇ વ મુસલમાન કિસીમેં ન હોકર સબ ઠોકરે ખા રહે હે-મુર્ખોમેં હિન્દોસ્તાનીયોંકી ગિન્તી હો રહી હે ।

ઇસલિયે । વીર્યપ્રધાનમાનોં તો સનાતન હિન્દુ મતહે નહીં તો ક્ષેત્ર પ્રધાનસે વર્ણ ધર્મ-વર્ણ આશ્રમ સબ આજ કલકી તરહ ૨૨ પન્સેરીકા ધાન હો રહા હે-ફિર શંકર વર્ણશંકરમા કુછ ભી ભેદ નહીં હે યદિ મનુષ્ય જાતિ એક ઠહરી તો ફિર મુસલમાન ઇસાઇ-પાર્સી યહુદી યા હિન્દુ ક્યોં કહલાવે-યહ ઇન જાતિયોંકી ક્યા ૨ કર્તવ્ય ડયુટિ હે વિચાર કર સ્વરાજ્ય લે લો-દ્વેષ કોઇ મત રખો ।

दोहा.

पेट कपट जिह्वा कपट नैना कपट निराट ।
तुलसी हर कैसे मिलें घटमें ओ घटघाट ॥

(६) ભારતકે ભાર્તીયોંકો ચેલેન્જ દેતા હું કિ સનાતન મર્યાદા કી ઓર શીઘ્ર ધ્યાન દે—અપની ૨ મર્યાદા શુદ્ધ રીતિસે પુષ્ટ કરે, કમસેકમ દેશિય મહિપાલગણ અપને રાજ્યોંમેં નેતાગણ પ્રત્યેક નગરોંમેં ધર્મવાન્ ધનિક સમુહ અપની ૨ જાતિયોંમેં—દણ્ડી સ્વામી—સાધુ મહાત્મા ગાંવ ૨ મેં શીઘ્ર—(વર્ણ ધર્મ—વર્ણ આશ્રમકી કમીકો દુરકર શુદ્ધ હો જાંય, ક્યોંકિ આજકલ સનાતનીહી સનાતનકે નામકો ડુબો રહે હેં, જેસે ચર્બી મિલા ઘી, ચીની, કલકા જલ, ડાકટ-રોંકી દવા, ધોબિયોંકે યહાંકે અફ્રેદ કલફદાર કપડે, સ્ટેશનોં વ બાજારકે ખોનચોંકો ખા ખા કર ઓર પરાઇ કોમોંકી સ્ત્રિયોં વ વેશ્યાઓંકા ગમન કરકર વર્ણ શંકરી "બિલ" કુદરતી સ્વીકાર કર સબહી હિન્દુ મુસલમાન, ઇસાઇ, એક દીન હોગયે, "અબ ફર્ક હી ક્યા રહા" બોલો હૃદય કે નેત્રોંકો જરા સોચો હૃદયકી અન્ધેરી ગુફામેં નીતિકી આંખોંસે યહ ભારત ક્યા થા, અબ ક્યા? દુર્દશા હો રહી હે, ભવિષ્યમેં ઇસકા ક્યા પરિણામ હોનેવાલા હે ઇસકે વિચારનેસે સ્વરાજ્ય વાદિયોંકો સ્વયં સ્વરાજ્ય મિલા પડા હે—કિસીસે માંગને હીકી ક્યા? આવ-

શ્યકતા હૈ, જબકિ અપની ૨ શરહકે પાવન્દ હૈ, યોં જિતના જી ચાહે ચિલ્લાતે રહો–દેખહી લિયા કયા હુઆ ।

(૭) દેખો! વૈદિક ધર્મ્મકે સ્મૃતિ ગ્રન્થોંમેં મનુ આદિને બ્રહ્મચર્ય–ગૃહસ્થ–વાનપ્રસ્થ–સન્યાસ ચાર વર્ણ ઓર ચાર આશ્રિમ વર્ણિત બતલાકર કહા હૈ કિ, અધ્યયન–યજ્ઞ–યાગ–દાન યે ચાતુર્વર્ણ્ય–ધર્મ્મકે અનુસાર પ્રાપ્ત, અન્ય કર્મ્મોંકે શાસ્ત્રોક્ત આચરણદ્વારા પહલે તીનોં–આશ્રમોંમે ધીરે ૨ ચિત્તકી શુદ્ધિ હો જાની ચાહિયે, ઓર અન્તમેં સમસ્ત કર્મ્મોંકો સ્વરૂપતા છોડ દેના ચાહિયે, તથા સન્યાસ લેકર–"મોક્ષ" પ્રાપ્ત કરના ચાહિયે, ઉદ્દેશ્ય! સબ ચિત્તકી શુદ્ધિકે લિયે હૈ કિ, વિષયાસક્તિ યા સ્વાર્થ પરાયણ–બુદ્ધિ છુટકર પરોપકાર–બુદ્ધિ ઇતની બઢ જાવે કિ, પ્રાણિયોંમેં એકહી આત્માકો પહચાનનેકી શક્તિ પ્રાપ્ત હો જાવે (જિસેકો "अहिंसा परमो धर्मः" ભી કહતે હૈ) અર્થાત્ સિલસિલેવાર કક્ષા પઢેગા–તબ, જૈસે–બાલપનમેં અભ્યાસ (બ્રહ્મચર્ય) તરૂણ અવસ્થામેં વિષયોપભોગરૂપી સંસાર (ગૃહસ્થાશ્રમ) ઉતરતી અવસ્થામેં (વાનપ્રસ્થ) ઓર અન્તમેં મનુ પાતંજજલ યોગસે–સન્યાસ યહ ચાર આશ્રમરૂપી ચાર સીઢિયોંકા જીના અન્તમેં બ્રહ્મ-

પહૂંચા જા પહુચા હે-ઈસ જીનેસે અર્થાત્ એક આશ્રમસે ઉપરકે દુસરે આશ્રમમેં-ઇસ પ્રકાર ઉપર કહે હુયે ચઢતે જાનેપર અન્તમેં મનુષ્ય બ્રહ્મ-લોકમેં બડપ્પન પાતા યા (લય) હો જાતા હે, પ્રત્યેક મનુષ્ય જન્મકે સાથ હી અપની પીઠપર ઋષિયો! પિતરોં!! ઓર દેવતાઓં!!! કે તીન ઋણ "કર્તવ્ય" લેકર ઉત્પન્ન હુઆ હે, ઈસલિયે! વેદાધ્યયનસે ઋષિ-યોંકા-પુત્રોત્પાદનસે પિત્રોંકા-ઓર યજ્ઞ કર્મોંસે દેવતા આદિકોંકા-ઇસ પ્રકાર, પહલે ઇન તીનોં ઋણોંકો ચુકાય બિના મનુષ્ય સંસાર છોડકર સંન્યાસ નહીં લે સકતા, યદિ વહ એસા કરેગા—(અર્થાત્ સંન્યાસ લેગા) તો જન્મસેહી પાયે હુયે, કર્જેકો બેબાક ન કરનેકે કારણ! વહ અધોગતિકો પહુંચેગા, "પુરાને હિન્દુ ધર્મ શાસ્ત્રકે અનુસાર" બાપકા કર્જ મિયાદ ગુજર જાનેકા સબબ ન બતલા કર-બેટા યા-નાતીકો ભી ચુકાના પડતા થા ઓર કિસીકા કર્જ ચુકાનેસે પહલે હી મર જાનેમેં બડી દુર્ગતિ માની જાતી થી "આજ વર્તમાન દશાકો જરા વિચારો" કયા ૨ ગુલ ખિલ રહે હેં, હાં? યદિ પેદા હોનેકે સાથહી અથવા અલ્પ અવસ્થામેંહી કિસીકો જ્ઞાન પ્રાપ્ત હો જાવે, તો ઉસે, ઇન ઉપર કહી હુઇ તીનોં સીઢિયોંપર ચઢનેકી આવશ્યકતા નહીં હે, વહ એકદમ સન્યાસ લે લે તો કોઇ હાનિ નહીં? ક્યોંકિ,

જ્ઞાનહી સબમેં ઉત્તમ ઔર અન્તકી ગતિ હૈ અર્થાત્ "नैराश्यं परमं सुखं" એસા કવચિત કોઈ ર હોતા હૈ।

તૃષ્ણારૂપ પ્રાણાન્તક રોગ છુટે બિના સુખ નહી હૈ- કર્મ્મોંસે-ધનસે-મોક્ષ પ્રાપ્ત નહી હોતા-ત્યાગસે યા ન્યાયસે હી મોક્ષ પ્રાપ્ત હોતા હૈ, જૈસે પૃથ્વી માતાકે આશ્રયમેં સબ જન્તુ જીવત રહતે હૈ ઉસી પ્રકાર ગૃહસ્થાશ્રમકે આસરે અન્ય આશ્રમ હૈ, ઇસલિયે! વર્તમાન દશાકો દેખતે હુયે ભવિષ્ય સોચતે હુયે સબસે પહલે ગૃહસ્થોંકો સંભલ કર દુરૂસ્ત હો જાના ચાહિયે (યહ નહીં કિ ભારતકા "અતિથિ સત્કાર પદ" હીતોડ દે) સબસે પહલે બ્રહ્મચર્ય આશ્રમકી પુષ્ટી કરે-(યહ કાહેસે પુષ્ટ હોગા "ગોરક્ષા" તાકે ઇસ સીઢીસે શુરૂ હોકર શીઘ્ર અન્તિમ ડિગરી હાસિલ કર સકે તો ભવિષ્ય ભી ઠીક ઉતરતા ચલા જાવેગા-પહલી સીઢી હી ભારતકી બિગડ ગઇ ફિર સ્વરાજ્ય કૈસા........

ઇસલિયે! ચારોં દિશામેં ચાર સ્થાન એસે બનાયે જાંય કિ જિસમેં ભારતકે ગ્વાલે લોગ ચારોં સ્થાનોંમેં રહકર (૭૯-૫૬ લાખ સાધુઓ) ભુમણ્ડલ કી ગોયે-ગોશાલાયેં વ પિંજરાપોલકી પોલકો દેખેં ઔર શુદ્ધ ઘી દુધકા ઇન્તજામ રખેં ઔર જો પશુ મુકિત પાવેં ઉનકે ચમડોંકા ઠેકા ન દેકર, કિસી નિયત સ્થાનપર ગાડ દિયે જાંય (તાકિ ખાદ્ય પદાર્થોંકો અધિક સહાયતા મિલે)

"गायकी पुकार"

पद.

रो रो गैयें करें पुकार कोई उपकारी हमें बचाले ।
हिन्दु मुसलमान कृष्टान क्या कोई मूरख क्या विद्वान ॥
क्या कोई भिक्षुक क्या सुलतान मैंने सभी दूधसे पाले ॥
खाऊं सूखा भूसा घास करती दूधसे नहीं निराश ।
रखो जहां करूं मैं वास जालिम फिर क्यों मुझे सताले ॥
बालक होवे हो जवान आकर दूध लेत हरयान ।
दू मैं दूध हिले नहिं कान आकर मटका कोई भराले॥रो रो०
मेरी कौन चीज नहीं काम जोते दूध मरे दू चाम ।
मेरा गोबर खासे आम उपले बना चूल्हे में डाले ॥
देखो बैल जो पुत्र हमारे करते कितना काज तुम्हारे ।
खैंचें हल और बोझ बिचारे चाहे कोई कितनाही उठवाले रो०
गरमी सर्दी सिरपर उठाते तुमसे मार तडातड खाते ।
तो भी जरा उल्फ नहीं लाते जालिम तो भी कत्ल कर डाले॥रो.
मेरा माखन और मलाई तुमने बैठ मजे से खाई ।
जिसपर यह कृतघ्नता छाई मारे छुरी और लेकर भाले॥रो०

जब नहीं होता था गो घात माखन घीकी थी बहुताक।
अब तुम तरसो हो दिनरात खाने पडते हैं खुश्क निवाळे॥रो
मुंह पर सबके है जरदाई ताकत नहीं बदनमें राई।
इसमें दोष है किसका भाई स्वामी कर्णोंके फल पाळे॥रो०

गजल

संभळके बैठो सभी दर्शनों दादाजी अब आते है हां।
धर्म्मके पालक गौरक्षक और न्याय परायण आते हैं हां॥
इन्दा कन्दा सभी मारत और लुघरा भी दिखलाते हैं हां।
बिथा हमारी सभी मिटाते अपना रूप दिखलाते हैं हां॥
छोटा नारियल खुब जमाने घुटी चांद पै देते है हां।
खून बहाकर बिथा मिटाते यह भी मौज बतलाते है हां॥
चन्द्रकेतु-चक्रवर्ती के सब लक्षण दिखलाते हैं हां।
सांई खेडा में वास करत हैं प्रजा सभी सुख पाते हैं हां॥
मुमुक्षु गण यह विनय करत है भागो मत अब नादानी है हां।
प्राण दानके दाता स्वामी धूनीवाले अब आते हैं हां॥

(૮) ઉપર કહે હુયે ચારાં સ્થાનોંકી વ ગ્વાલોંકી દેખરેખ ભારતકે ક્ષત્રિય લોગ ગો સેવક બન ઉનકી રક્ષા કરેં, ભારતકે સભી ધનાઢય પૃથ્વી ખરીદેં-ગૌયેં ખરીદેં ઘી દુધકા વ્યાપાર કરેં, ઔર ઉસી આમદનીસે ક્ષત્રિય વ ગ્વાલોંકી પૂર્ણ પ્રકારસે સહાયતા કરેં; ઔર જહાં જહાં યહ ચારાં સ્થાન કાયમ કિયે જાંય વહીં ૨ એક ૨ બ્રહ્મચર્યાશ્રમ હો, કિ જિસમેં બ્રાહ્મણ, ક્ષત્રિય, વૈશ્ય, આદિકે બાલક બ્રહ્મકર્મ સંધ્યોપાસન, ગાયત્રી પુરશ્ચર્ણ કે લિયે, ગાયત્રી કુન્ડ-ગાયત્રીમન્ત્ર વેદપાઠકે લિયે એક બોર્ડિંગ હાઉસ જિસમેં ગ્યારહ ગ્યારહ સો પંચ ગોડ પંચદ્રાવિડ બ્રાહ્મણોંકી વેદ ધ્વની ગુંજાયા કરે, ચાર કક્ષા સંસ્કૃત કી ભી હોં-બ્રહ્મચર્ય આશ્રમ શાસ્ત્રાનુસાર પૂર્ણ રીતિવાલા ચારાં દિશામેં સ્થાપન કરના પડેગા- ઇન ચારાં સ્થાનોંકે લિયે કમસે કમ દો કરોડ રૂપયોંકી આવશ્યકતા હે-શીઘ્ર હી એસા કર દેનેસે ભારતીયોંકે પાપોંકા ઉદ્ધાર ઔર ભારતકા જીર્ણોદ્ધાર હો સકતા હે યદિ હરમતકે સબ ધનાઢયોંને મેરે ચેલેન્જકો ન માના ઔર મતોંકે કારણ ! તર્ક વિતર્ક લગાઇ તો અથ ભારતીયો !!

યાદ રખો !!! વર્ણહીન-ધર્મ્મહીન તો હો હી ગયે હો—પ્રેમહીન હોતે હી ચલે જા રહે હો, રહે કરે સંવત ૧૯૮૦ ઇ૦ વિક્રમ તક ધનહીન હો અન્ન બિના સમયકા પરિવર્તન અપને નેત્રોંસે શીઘ્ર દેખોગે ઇસ દો વર્ષકે ભીતર તુમ લોગોંકે હી અત્યાચારોંસે ભારતકા અધ:પતન હો જાયગા, ઇસલિયે ? ઇસ બાલકકી ઇચ્છાનુસાર શીઘ્ર પ્રેમકે સાથ યહ કાર્ય કરદો—નહીં તો સર્વ નાશ સમીપ હે ॥

નોટ—મેં આજ સન ૧૯૧૨ ઇ૦ સે ભારતકા ભ્રમણ કર રહા હું, જહાં દેખો ! વહાં સાધુ સન્યાસીયોંપર પૂર્ણ કટાક્ષ હો રહે હે કિ,—ભારતમેં ૭૬-૫૬ લાખ સાધુ હે ભગવા વસ્ત્ર પહરે હુયે-મુડ મુડાયે કન ફટે યોગી-સોને ચાંદીમેં લદે હુએ વૈરાગી ઉદાસી નિત્ય પ્રતિ દિખાઇ પડતે હેં જિનકે બોઝસે હિંદુ સમાજ દબ રહા હે "કિ કોઇભી પૂછતા નહીં હે, જિનકે પાલન પોષણમેં કંઇ લાખ રૂપયા રોજાના ખર્ચ હોતા હે હરમતકે મેરે ભાઇયો ! ક્યોં નહીં ? કુંભકરણકી નીંદસે જાગકર અપને ૨ મતોંકા સચ્ચા પ્રમાણ દેકર સંસારભરમેં એકહી મતકા ડંકા બજાદેં—કબતક શરીરકો પાલેંગે- એક ન એક દિન નાશ હોના હી હે-ફિર ધર્મસે ક્યોં ? મુંહ મોડતે હો—અપને ૨ ધર્મ્મકા આત્મબલ દિખા સનાતન ભાઇયોંકી મય ભાર-

લીયોંકે ઉનકી પીરાંકો દુર કરો—યુગયુગાન્તર તક અપના નામ ચિરાયુ કરો—યા રખો—"બોલો શ્રી ધૂનીવાલે દાદાકી જય"

पद—शशांक शेखरानन्द, अति मिष्ट स्वरे ।
सर्व नर गणे कहे, भजि विश्वंभरे ॥

આપકા હિતેચ્છુ એક દક્ષિણ માર્ગીય,

અંબાપ્રસાદ ઉર્ફે નન્હેલાલ વ્યાસ.

ભુપાલ નિવાસી હાલ મુકામ દરબાર સાઇખેડા,

ચન્દ્ર શેખરાનન્દ.

હાલ મુકામ મહાલક્ષ્મી ખાડુ ચોક.

વાર્ડનરોડ—મુંબઇ.

ચેતાવની.

દોહા.

વહ વ્યર્થ હી જન્મા, જગાયા દેશકો જિસને નહીં ।
જાતિય જીવન કી ઝલક, આઇ કભી જિસમેં નહીં ॥
નરજન્મ પાકર લોકમેં કુછ કામ કરના ચાહિયે ।
અપના નહીં તો પૂર્વજોંકા નામ કરના ચાહિયે ॥
અતિ ધીરતા કે સાથ, અપને કાર્યમેં તત્પર રહો ।
આપત્તિયોંકે વાર સારેવીર, બનકર તુમ સહો ॥
સબ બિઘ્ન ભય મિટ જાયંગે, હોગી સફલતાં અન્ત
ફિર કીર્ત્તિ ફૈલેગી, હમારી એકવાર દિગંત મેં ॥
કામ કિતનાહી કઠિન હો, પરજો ઉકતાતે નહીં ।
ભીડ પડને પર ભી ચંચલતા, જો દિખલાતે નહીં ॥

નોટઃ—અય ભારતિયો સચ્ચી ઘટનાઓંકે જાનકારો, યહ પુસ્તક છપા ઉન પ્રેમિયોંકો અર્પણ કિયા ચાહતા હું ? સચ્ચે યોગીયોં મહાત્માઓં ગુરૂઓંકી તલાશમેં લલલ લિલુઆમેં લોરે હુયે લાલસા લગાયે લાલિત્ય ભાવસે લિદ હે । યા ન હોને કી સમ્ભાવના કર સબ ચારિત્રોંકો અર માન અવિશ્વાસ કર રહે હે । ઉસ અવિશ્વાસ કો પ્રત્યક્ષ વિશ્વાસ કરાના । નોટ દેના હે—

—ઇતિ—

શશાંક શેખરાનન્દ અતિમિષ્ઠસ્વરે ।
સર્વ નરગણે કહે, ભજિ વિશ્વમ્ભરે ॥
દરબાર સાધુ ખેડા (જિલા નરસિંગપુર)
તહસીલ ગાડરવારા—